

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

BESLUT
2025-06-26

Maria Björkman
Tel: +46106981447
maria.bjorkman
@naturvardsverket.se

Ärendenummer
NV-25-031488

Ändring av beslut om godkännande av arten *Aphidoletes aphidimyza* för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige

Beslut

Naturvårdsverket ändrar beslut fattat den 16 november 2017 om godkännande av *Aphidoletes aphidimyza*, NV-02443-17, på så sätt att villkoret om att godkännandet begränsas till användning i växthus, med undantag för individer med svenskt ursprung, stryks.

Bakgrund

Gallmyggan Aphidoletes aphidimyza godkändes av Naturvårdsverket för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige år 2017. Naturvårdsverket prövade arten på eget initiativ. *Aphidoletes aphidimyza* hade innan Naturvårdsverkets beslut använts i Sverige i växthusodling sedan 1996 genom produkter godkända av Kemikalieinspektionen. Naturvårdsverket förenade godkännandet med villkor om att bekämpningsmedlet endast får användas i växthus (med undantag för individer med svenskt ursprung för vilka alla användningsområden är tillåtna). Detta för att i den mån det är möjligt begränsa spridning i naturen. *Aphidoletes aphidimyza* är en inhemsk art i Sverige, men vid prövningen fanns brister i informationen gällande möjliga negativa konsekvenser av att släppa ut individer av *A. aphidimyza* med främmande genetiskt ursprung i miljön. Individer med svenskt ursprung undantogs villkoret för att möjliggöra forskning och utveckling på vår naturligt förekommande population.

Naturvårdsverket har sammanställt den befintliga kunskapen om användning av nematoder, insekter eller spindeldjur (NIS) som bekämpningsmedel och påverkan på genetisk diversitet ur ett riskperspektiv. Utifrån detta arbete har Naturvårdsverket år 2024 fattat ett beslut angående riktlinjer för prövningen av inhemska arter av NIS (NV-01066-24). Detta för att säkerställa, så långt det är möjligt, att ett godkännande av en inhemsk NIS som bekämpningsmedel är

godtagbart från hälso- och miljöskyddssynpunkt, särskilt med hänsyn till påverkan på den biologiska mångfalden.

Skäl

Juridiska förutsättningar

Enligt 37 § förvaltningslagen (2017:900) får en myndighet ändra ett beslut som den har meddelat som första instans om den anser att beslutet är felaktigt på grund av att det har tillkommit nya omständigheter eller av någon annan anledning.

Naturvårdsverkets bedömning

Mot bakgrund av Naturvårdsverkets inriktningsbeslut för bedömning av NIS som bekämpningsmedel och påverkan på genetisk diversitet, samt nytillkommen information om arten, har Naturvårdsverkets bedömt att det finns skäl att se över beslutet om godkännande samt tillhörande villkor.

Utifrån inriktningsbeslutet bedömer Naturvårdsverket att *Aphidoletes aphidimyza* bör tillhöra kategorin arter som kan anses vara relativt vanligt förekommande i Sverige. Denna bedömning har gjorts utifrån att *Aphidoletes aphidimyza* bedöms vara bofast och reproducerande i Sverige, har använts som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige sedan 1996, samt de fynd som finns dokumenterade i Sverige och våra grannländer. Av de fynd som gjorts i Sverige är flertalet från de södra delarna av landet, även om enstaka fynd gjorts så långt upp som Umeåtrakten. Eftersom *A. aphidimyza* är en generalist som kan leva av många olika bladlusarter, och även trips, bör arten inte vara resursbegränsad i svensk natur och klimatet bedöms därför vara den viktigaste faktorn som begränsar artens utbredning norrut. Bedömningen kring artens utbredning görs dock med viss osäkerhet, då fynden är relativt få. Det har vid aktuell granskning inte framkommit någon ny information av betydelse angående arten och genetisk diversitet, och kunskapsluckorna på området kvarstår. Men då bedömningen är att arten är väl etablerad i Sverige, samt varit godkänd sedan 1996, så bedöms riskerna som förknippas med påverkan på genetisk diversitet som små. Detta är i linje med Naturvårdsverkets tidigare bedömning att användning av arten som biologiskt bekämpningsmedel sannolikt endast medför en låg risk ur hälso- och miljöskyddssynpunkt. Vid en samlad bedömning av befintligt och nytillkommet underlag i enlighet med inriktningsbeslutet, finns inte längre skäl att användningen ska vara begränsad till växthus för individer med främmande ursprung. Beslutet är därmed felaktigt.

Naturvårdsverket bedömer att beslut om godkännande av *Aphidoletes aphidimyza* som biologiskt bekämpningsmedel ska ändras på så sätt att villkoret för användningen stryks.

Naturvårdsverket har hört Kemikalieinspektionen och Statens jordbruksverk som inte har något att invända mot att villkoret stryks.

Bilaga 1: Beslut om godkännande av arten *Aphidoletes aphidimyza* för användning som biologiskt bekämpningsmedel i Sverige, NV-02443-17.

Bilaga 2: Inriktningsbeslut för prövningen av NIS (nematoder, insekter och spindeldjur) med spontan och bofast förekomst i Sverige, NV-01066-24.

Detta beslut har fattats av avdelningschef Fredrik Hannerz.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetscheferna Maria Widemo (Artenheten), miljöjurist Cecilia Almström, handläggarna Peter Dalin och Maria Björkman, den senare föredragande.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Fredrik Hannerz

Maria Björkman

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga

Kopia till:
Statens jordbruksverk
Kemikalieinspektionen

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.** Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer, vilket beslut som Ni överklagar till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.